

Na temelju članka 30. Statuta Doma za djecu i odrasle - žrtve obiteljskog nasilja „Duga – Zagreb“, PP 133. 10001 Zagreb, Upravno vijeće Doma na svojoj 7. sjednici održanoj 11. siječnja 2008. donosi

O D L U K U

o usvajanju

GODIŠNJEG PROGRAMA RADA I RAZVOJA DOMA ZA DJECU I ODRASLE - ŽRTVE OBITELJSKOG NASILJA „DUGA – ZAGREB“ U 2008.

I. UVOD

U cilju kvalitetne koordinacije poslova koji se obavljaju u Domu „Duga-Zagreb“, a sukladno odobrenoj djelatnosti, u ovom planu i programu strukturirati ćemo i opisati poslove koji će se obavljati u 2008: pružanje usluge smještaja, prehrane, brige o zdravlju i higijenskim potrebama korisnika smještaja, zatim pružanje usluge psihosocijalne potpore i osnaživanja te pravnog savjetovanja za žrtve obiteljskog nasilja. S obzirom da je kroz dom prošlo 56 korisnika smještaja tijekom 8 mjeseci rada, realno je očekivati da će njihov broj porasti do stotinu korisnika godišnje.

STRUČNI POSLOVI

II. ZAKONSKA REGULATIVA

Stručni poslovi i redovna djelatnost u ustanovi obavljaju se sukladno propisanim zakonima i pripadajućim pravilnicima:

1. Zakon o socijalnoj skrbi
2. Obiteljski zakon
3. Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji
4. Kazneni zakon

5. Pravilnik o provođenju zaštitnih mjera
6. Zakon o javnoj nabavi
7. Zakon o ustanovama

III. OPĆENITO POSTUPANJE PRILIKOM SMJEŠTAJA ŽRTAVA OBITELJSKOG NASILJA U DOM

U Dom „Duga-Zagreb“ zaprimamo korisnike smještaja putem dojave o takvoj potrebi iz centra za socijalnu skrb, odnosno policije. Smještaj je moguć isključivo za žrtve obiteljskog nasilja, što ne uključuje žrtve trgovine ljudima, beskućnike, socijalno ugrožene osobe koje nemaju gdje živjeti i sl. Ako nemamo potpunu anamnezu prije prijema korisnika, gdje se izričito navodi od strane nadležnog ureda socijalne skrbi da se radi o žrtvi obiteljskog nasilja, primamo na smještaj, ali na rok od 7 dana za koje vrijeme provjeravamo i tražimo svu potrebnu dokumentaciju koja govori u prilog činjenici da se radi o žrtvi obiteljskog nasilja. Ako se to ipak ne potvrdi, smještaj se prekida nakon 7 dana.

Dojavu o potrebi smještaja, zaprimiti ćemo i od nevladinih organizacija koje također pružaju uslugu smještaja žrtava obiteljskog nasilja ili pružaju psihološke i pravne savjete. Ponekad se potencijalna korisnica sama obrati za pomoć i traži smještaj tj. izdvajanje iz vlastite obitelji. U tom slučaju naknadno obavještavamo mjesno nadležni ured socijalne skrbi o činjenici smještaja te tražimo socijalnu anamnezu za korisnicu.

U Domu su svi oblici tretmana i savjetovanja za žrtvu **besplatni, kontinuirani i prilagođeni njenom individualnom statusu**. Provođit ćemo i nadalje radno-okupacijske aktivnosti u cilju ispunjenja slobodnog vremena na kvalitetan način:

- a) čitanje knjiga (jedan čita – drugi slušaju, a poslije se razgovara o temi); nastojimo odabrati prikladne teme koje su dobra podloga za utjecanje na stavove i ponašanja korisnica u životu
- b) izrada ukrasnih predmeta (kutijica, mašnica, ukrašavanje prostora, obrada fimo mase, izrada osobnog nakita, nakita za bor, izrada čestitaka za obilježavanje prigodnih blagdana ili rođendana i sl.)
- c) održavanje sobnog cvijeća (čišćenje, zalijevanje, dohranjivanje, štucanje, presađivanje i sl.)
- d) igranje društvenih igara (za djecu i odrasle)
- e) izrada likovnih uradaka u različitim tehnikama (flomaster, vodena boja, tempera, tuš..)

- f) pisanje i čitanje pjesama i sastava; posebno potičemo korosnice da se i na taj način probaju izraziti pa i „isprazniti“
- g) izrada kolača i nekih posebnih kuhanih jela „prema željama“ (u grupi: ona koja zna raditi neki kolač je voditelj i koordinator, a još dvije žene su izvoditelji- pomagači; na taj način sve uče kako se neki kolač može napraviti

A) OPRAVDANOST DALJNJEG RADA DOMA

Statistike pokazuju da se nasilje nad ženama i djecom obično događa unutar obitelji. Svjetska zdravstvena organizacija izdala je izvješće koje otkriva da je između 10 i 69% žena (ovisno o kojoj se zemlji radi), podvrgnuto nasilju od strane njihovih supruga ili partnera tijekom njihovog života.

Preko 80% incidenata eskalacije nasilja u obitelji, a tu spadaju i najteži zločini ubojstva, počinili su muškarci nad ženama. Stoga je nasilje nad ženama prepoznato kao ozbiljan društveni problem, posebno zbog posljedica koje ostavlja na djecu ako ga gledamo kroz prizmu trans-generacijskog prijenosa modela ponašanja. To znači da djeca kao negativni uzor imaju nasilničko ponašanje prema njima samima ili prema majci zbog čega postoji opravdana opasnost da isti model ponašanja prenesu i u svoje obiteljske zajednice kada odrastu.

Dodatna poteškoća jest činjenica da se kod djece razvijaju negativni mehanizmi obrane zbog čega često dobivamo ne samopouzdanu, nepovjerljivu i nesretnu mladu osobu koja često u perspektivi ima problem s ostvarivanjem emotivnih veza i uopće kvalitetom odnosa u različitim interakcijama.

Zato je primarna potreba osnažiti i pružiti pomoć djeci i odraslim osobama – žrtvama obiteljskog nasilja da realno sagledaju situaciju u kojoj se nalaze. Da bi to bilo izvedivo nužno je da određeno vrijeme žrtva bude zaštićena i sigurna jer tek kada se oslobodi pritiska i straha može slobodno djelovati i efikasno savladavati konkretne probleme na putu izlaska iz nasilja. Vrlo je važno pri tom pružiti uz fizičku zaštitu i odgovarajuću psihološku te savjetodavnu pomoć koja uključuje pomoć pri rješavanju niza svakodnevnih socijalnih potreba i prava iz pozitivnih pravnih propisa. Pravno savjetovanje u podlozi je mnogih dobrih odluka i poteza koje žrtva može poduzeti da osigura bolji socijalni kao i psihološki status za sebe i svoju djecu.

Sve navedeno, redovna je djelatnost koju obavljamo u Domu.

B) PRIPREMA OBROKA

Doručak, užina i večera pripremaju se u domskoj kuhinji na način da korisnice prema unaprijed utvrđenom rasporedu dežurstava, same sudjeluju u izradi obroka kao i čišćenju prostora kuhinje nakon jela.

Ručak se dovozi svakodnevno uključujući i vikende. Iznimka je svaka druga subota kada dolazi suha hrana, jer se kuhinja iz koje dolazi hrana tada temeljito čisti. Naime, naše korisnice dolaze iz vrlo različitih kulturoloških obrazaca pa i navika i znanja o pripremanju i čuvanju hrane. Teško je u jednoj kuhinji uskladiti tolike različitosti. Zaključak stručnog tima je kako je puno korisnije da su žene duže u toku dana na psihološkom tretmanu ili pravnom savjetovanju, odnosno da traže posao ili stan u najam, nego da sjeckaju meso i luk.

No, zajedničko pripremanje hrane donosi i neke prednosti kao npr. razvijanje uzajamne tolerancije i razvijanje sklonosti timskom radu, zatim učenje novih načina pripreme hrane i sl. Zbog toga se jutarnji i večernji objedi rade samostalno što je također dio terapije za korisnice.

IV. RAD STRUČNOG TIMA

Pomoć žrtvama obiteljskog nasilja provodi niže navedeni stručni tim zaposlenika:

1. Socijalni radnik
2. Psiholog
3. Pravnik

Uz navedene, u redovnoj djelatnosti svojim doprinosom pomažu i vanjski suradnici:

1. Knjigovođa (servis – ugovorena usluga vođenja knjigovodstveno – računovodstvenih poslova)
2. Prevodilac (ugovor o djelu – povremeno kod potrebe prevođenja većih materijala – za sada je trebalo kod izrade web stranice; moguće ubuduće kod sudjelovanja s našim radom na većim stručnim skupovima koji se održavaju u inozemstvu)
3. Supervizorica (superviziju za zaposlenike provodit ćemo svaka tri tjedna: analiza odnosa zaposlenika prema korisnicima smještaja u cilju ventiliranja različitih oblika pritisaka, frustracija, nesuglasica i sl.; na taj način doprinosi se kvalitetnijem

i visoko profesionalnom pristupu u psihosocijalnom tretmanu prema korisnicima smještaja).

V. EDUKACIJA STRUČNIH RADNIKA

I nadalje ćemo pratiti i posjećivati različite stručne skupove: seminare, simpozije, okrugle stolove i tribine, strukovne konferencije kao i ciljane edukacije. Uvijek gdje će to biti moguće, naše sudjelovanje biti će aktivno u smislu prezentiranja metoda i rezultata stručnog rada sa žrtvama obiteljskog nasilja koji provodimo u svakodnevnom radu u ustanovi.

VI. IZDAVANJE VLASTITIH STRUČNIH PUBLIKACIJA

U 2007. smo radili samo 8 mjeseci u kontinuitetu i za to vrijeme smo pružili smještaj za 56 osoba. Stav ravnateljice je da redovna djelatnost u domu može i treba biti izvor egzaktnih pokazatelja kretanja pojave nasilja u obiteljima korisnika smještaja. Potrebno je i napraviti ćemo bazu podataka u 2009. koja će sadržavati sve bitne parametre i pokazatelje koji su iz redovnog posla proizašli kao bitni za ukupno sagledavanje sličnosti i različitosti u obiteljima iz kojih dolaze korisnice smještaja. Nadalje, moći ćemo iskazati vrste psihičkih poremećaja koji se redovno ponavljaju kod odraslih i djece na smještaju u domu, a praćenjem procesa osnaživanja žrtava, moći će se sagledati i smjer u kojem najčešće idu njihove odluke: gdje, kako, s kim i na koji način će živjeti nakon izlaska iz ustanove. Upravo taj podatak govoriti će i o uspješnosti tretmana tijekom boravka u domu, ali i o određenim datostima osobina ličnosti koje se pojavljuju kod žrtava na smještaju.

Za sve navedeno, neophodno je prikupiti značajniji uzorak (za sada 56 osoba – 25 odraslih i 31 dijete). Stoga predviđamo da je potrebno voditi evidenciju u bazi podataka još cijelu 2009. da bi možda na kraju te godine imali ukupan uzorak od oko 150 korisnika smještaja.

O svemu što se i kako radi s korisnicima smještaja u domu, kao i o rezultatima rada u statističkim pokazateljima, objavljujati ćemo različite publikacije namijenjene prije svega struci. Ono što možemo napraviti tijekom 2009., je izdati određenu vrstu vodiča s informacijama o postupanju u slučaju da poznamo nekog tko živi u obiteljskom nasilju, a prvenstveno namijenjeno za djecu i profesore u školi, za odgajatelje u vrtiću i liječnike u

domu zdravlja na terenu gdje radimo. Ovisno o njihovoj reakciji na takve materijale, možemo isto proširiti i na druge takve institucije u gradu.

VII. STRUČNI RAD

Stručni tim u Domu provodi visoko profesionalizirani i humani pristup u radu sa žrtvama. Uz niz edukacija o radu sa žrtvama obiteljskog nasilja, naši stručnjaci imaju dodatno razvijenu osjetljivost na problematiku s kojom se susreću u svakodnevnom radu. Cilj nam je da kod žrtve ne stvorimo ovisnički odnos prema stručnom djelatniku, a opet da se u prvoj fazi smještaja žrtvi pruži maksimalna moguća pomoć u zadovoljavanju, za svakodnevni život, važnih potreba.

- razvoj materijalno tehničkih uvjeta za prijem i prihvata žrtava obiteljskog nasilja te osiguranje smještaja i zaštite djece i odraslih žrtava obiteljskog nasilja;
 - organiziranje dnevnog obiteljskog života; osiguranje prehrane i mogućnosti održavanja osobne higijene;
 - uključivanje i pomoć multidisciplinarnog tima – stručne ekipe u pružanju psihosocijalne pomoći korisnicima smještaja u Domu;
 - psihološko testiranje korisnika:
- a) u cilju definiranja njihovih mogućnosti prilagodbe i usvajanja promijenjenih obrazaca ponašanja;
- b) u cilju prilagodbe individualnim kapacitetima korisnika
- povezivanje mjerodavnih institucija u procesu rješavanja konkretnog problema;
 - oblikovanje i utvrđivanje poruke prema stručnoj javnosti, o vrsti i razini kvalitete stručnog rada sa žrtvama obiteljskog nasilja u Domu koji će ujedno biti „osobna iskaznica“ Doma; u Domu se provodi multidisciplinarni pristup problematici nasilja u obitelji s naglaskom na psihosocijalnom osnaživanju žrtava te kvalitetnoj pravnoj pomoći i organizaciji svakodnevnog života uz koordiniranje svih mjerodavnih institucija u rješavanju konkretnog problema

a) Zajednički rad psihologa i socijalnog radnika

U mnogim poslovima se socijalni radnik i psiholog nadopunjuju i isprepliću a posebno u dijelu koji se odnosi na izradu sigurnosnog plana prilikom izlaska iz ustanove koji obuhvaća sljedeće:

- gdje će korisnica i njena djeca živjeti,
- na koji način će rasporediti novac za podmirivanje najma i plaćanje režija te kupovinu hrane i školskih potrepština za djecu;
- gdje će iznajmiti stan, po kojoj cijeni s obzirom na prihode;
- koje će dijelove grada izbjegavati a u koje nikako nije dobro da ide zbog mogućnosti susreta sa počiniteljem nasilja;
- žrtve upućujemo na stalnu mogućnost besplatnog pravnog savjetovanja kao i nastavka psihosocijalnog tretmana ako je nužno, u gradskom savjetovalištu u Sesvetama, Ninska 10/II.
- što će poduzeti tj. koga će zvati u slučaju da počinitelj nasilja priđe žrtvi na ulici ili dođe na kućnu adresu;

b) Neposredni rad pravnika s korisnicima:

Pravna zaštita odnosi se na pružanje savjeta o adekvatnim načinima procesuiranja obiteljskog nasilja s obzirom na individualne okolnosti za svaku korisnicu posebno. Također naš pravnik piše tužbe ili žalbe na presude gdje procjenjuje da je povrijeđeno pravo korisnice u postupku na sudu.

VIII. ZAŠTITA OD NAPADA IZVANA

Prostor Doma zaštićen je video nadzorom uz koji je 24 sata prisutna osoba iz zaštitarske tvrtke. U svakoj prostoriji doma postoji tzv. „panik tipka“ za dojavu opasnosti u dojavni centar koji je povezan s policijom. Svih šest ulaza koje imamo u Domu je pod video nadzorom 24 sata.

Navedena dostignuća potrebna su kako bi se korisnici i djelatnici u Domu maksimalno zaštitili od eventualnog dolaska i napadačkog djelovanja nasilnika.

Dom „Duga –Zagreb“ u tom je smislu vrlo dobro opremljen te pruža maksimalnu zaštitu koja se može dobiti ako se uzme u obzir ono što danas na tržištu omogućuje tehnika.

IX. ZAKLJUČAK

Život bez nasilja pravo je svakog pojedinca u društvu! Na putu do postizanja tog cilja potrebno je pružiti različite oblike pomoći i potpore u savladavanju svih koraka potrebnih za kvalitetan i konačan izlazak iz života s nasiljem. Stoga su smještajni kapaciteti za žrtve obiteljskog nasilja u gradu kao što je Zagreb zaista dobrodošli, a uz njih neophodna je dobra umreženost svih subjekata koji prema protokolu o postupanju u slučajevima nasilja u obitelji, trebaju zajedno djelovati.

Učinkovitost svih subjekata direktno je povezana s ukupnim doživljajem stvarne mogućnosti izlaza iz kruga obiteljskog nasilja. Naime, žrtvi obiteljskog nasilja vrlo je važno dati pravovremenu i točnu informaciju, ali i biti dosljedan i učinkovit koristeći sve mogućnosti u sistemu pravne, socijalne i psihološke zaštite.

PREDSJEDNICA UPRAVNOG VIJEĆA

Mirjana Keleminec